

Ditari Natyrës

"Ky botim është bërë i mundur nga një grant i REC Shqipëri në kuadër të programit SENIOR-A "Mbështetje për Organizatat Mjedisore të Shoqërisë Civile në Shqipëri". Ky program është financuar nga Qeveria Suedeze"
 Nr. 29 Viti i tretë i botimit Tetor 2015

Në këtë numër do të gjeni:

- ... me këtë rast Ju kujtojmë se ...
- Ndryshimet Klimatike në politikat dhe dokumentat strategjike të vendit
- Rivitalizimi i Ekomuzeumit të lumit Vjosa
- Zagoria shpallet Park Natyror Rajonal
- Menaxhimi i ligatinave dhe ruajtja e Pelikanit Kaçurrel
- Vijnë takimet e Grupimit "Të Mbrojmë Lumenjtë"
- Njoftime

... me këtë rast Ju kujtojmë se 7 vjet më parë ...

... u miratua Ligji nr.10006 në datë 23.10.2008 "Për Mbrojtjen e faunës së egër".

Ligji ka për qëllim mbrojtjen, menaxhimin dhe

kontrollin e faunës së egër, me synim për të ruajtur llojet, popullatat, habitatet ku ato jetojnë, rrugët e shtegimit, si dhe për të siguruar kërkesat e tyre për ushqim, strehim dhe shumim.

Fauna e egër në territorin e Republikës së Shqipërisë është pasuri kombëtare, që administrohet dhe mbrohet me ligj, në përputhje edhe me konventat përkatëse ndërkombëtare, ku Republika e Shqipërisë është palë.

Ligj zbatohet për të gjitha llojet e nënllojet e faunës së egër, përfshirë vezët, foletë, të vegjlit dhe habitatet ku jetojnë të lira, përgjithmonë ose përkohësisht, në mjedis natyror, tokësor e ujor, në territorin e Republikës së Shqipërisë. Fondi i faunës së egër përbëhet nga tërësia e llojeve të egra, nga popullatat e tyre, si dhe nga habitatet ku ato jetojnë në gjendje të egër. Mbrojtja e faunës së egër synon: a) ruajtjen e rimëkëmbjen e larmisë së llojeve dhe tërësinë e tyre gjenetike; b) mbrojtjen e

Vijon në faqe 2

Parku Kombëtar Divjakë-Karavasta © Foto INCA

Organizatrat partnere të Rrjetit për Mbrojtjen e Natyrës

SHOQATA MJEDISORE CAJUPI
Bashkejto me Natyrën

QENDRA RAJONALE E MJEDISIT
Shqipëri

Mbështetje për Organizatat Mjedisore
të Shoqërisë Civile në Shqipëri

Vijon nga faqe 1 habitateve, të rrugëve të shtegtimimit të kushteve të shumimit të tyre; c) ruajtjen e integritetit të komuniteteve natyrore; ç) përdorimin e faunës së egër për qëllime studimore-shkencore, që sigurojnë rigjenerimin e tyre; d) rihyrjen e llojeve të faunës, të zhdukura apo të rrezikuara.

Ndër të tjera ligji shtjellon: Mbrojtja e llojeve të kërcënuara dhe endemike; Mbrojtja e habitateve, e rrugëve të shtegtimimit dhe e kushteve të shumimit; Mbrojtja nga efektet negative të ndryshimeve klimatike; Rimëkëmbja e popullatave të llojeve; Masa të veçanta për ruajtjen e shpendëve të egër; Masa shpëtuese; Veprime të ndaluara; Përdorimi i llojeve të faunës së egër, ndalimi i përdorimit të llojeve të mbrojtura, përdorimi i faunës së egër për qëllime shkencore, kulturore dhe edukuese; Mbrojtja e faunës së egër në gjendje robërie; Veprimtaritë për shumimin në gjendje jo të lirë të faunës së egër; Planifikimi dhe vjelja e llojeve të faunës së egër; Rruajtja e numrit të popullatës së llojeve të faunës së egër; Inventarizimi i faunës së egër, vjelja; Monitorimi i faunës së egër; Kontrolli për mbrojtjen e faunës së egër, organet e kontrollit; Sanksionet...

... 8 vjet më parë ...

... me VKM nr. 687, **datë 19.10.2007** ekosistemi natyror “Divjakë-Karavasta” shpallet Park Kombëtar me sipërfaqe të zgjeruar 22.230.2 ha, në të cilin përfshihet edhe pjesa e territorit në administrim të Kavajës (Gosë) dhe Fierit (Libofshë). Gjithashtu, pjesë e Parkut Kombëtar u bë dhe Laguna e Karavastasë, me sipërfaqe 5000 ha, e cila sipas VKM nr. 102, datë 15.01.1996 kishte statusin “Rezervat Strikt Natyror”.

Njëherazi, ky territori, si ekosistem natyror veçanërisht i mbrojtur, ka dhe statusin e Zonës Ramsar, me VKM nr. 413, datë 22.08.1994.

Në kuadër të bashkëpunimit me JICA për Parkun Kombëtar “Divjakë-Karavasta” është hartuar edhe Plani i Menaxhimit, i cili ende nuk është miratuar...

... 11 vjet më parë ...

... Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 680, **datë 22.10.2004** shpalli sistemin ligatinor të VJOSË-NARTË “Peizazh Ujor/Tokësor i Mbrojtur”, me

sipërfaqe 19738 ha, nga e cila 7225 ha sipërfaqe ligatinore, 1167 ha pyjore, 7798 ha bujqësore, 2985 ha ujore dhe pjesa tjetër urbane e industriale. Në këtë territor u përfshi edhe ish Rezervati i Gjjetisë “Pishë Poro” (Vlorë), me sipërfaqe 1750 ha, i miratuar nga Ministria e Bujqësisë në vitin 1969.

Është për tu theksuar se me këtë VKM dhe sipas Planit të Menaxhimit, për herë të parë, u praktikua dhe u miratua zonimi i territorit për zonat e mbrojtura.

Peisazhi i Mbrojtur “Vjosë-Nartë” ka Plan Menxhimi, i hartuar qysh në Dhjetor 2004, në kuadër të projektit MedWetCoast “Ruajtja e ligatinave dhe e ekosistemeve bregdetare në rajonin e Mesdheut”, financuar nga GEF/UNDP. Ky plan nuk u mbështet financiarisht për zbatimin e tij dhe i ka ardhur koha për rishikim...

... 13 vjet më parë ...

... me VKM nr.531, **datë 31.10.2002**, territori natyror i kompleksit ligatinor të Butrintit (Liqeni i Butrintit, Parku Kombëtar i Butrintit, Kepi i Stillos, ishujt e Ksamilit) shpallet Zonë Natyrore veçanërisht e mbrojtur, për t’u përfshirë në listën e Konventës “Për ligatinat me rëndësi ndërkombëtare, veçanërisht si habitate të shpendëve ujorë”, me sipërfaqe të përgjithshme 13,500.0 ha. Pjesë e kësaj zone Ramsar janë edhe territoret e përfshira në Parkun Kombëtar të Butrintit.

Për kuriozitet

Nisur nga gjendja e jashtëzakonshme dhe për të paraprirë e parandalur shkatërimin e jashtëzakonshëm të Parkut Kombëtar “Lura” (e cila nuk u realizua), Qeveria e asaj periudhe, pas analizës së gjendjes nxorri një vendim duke e shpallur Lurën si objekt të rëndësishëm (VKM nr. 692, **datë 14.10.1996** “Për miratimin e Parkut Kombëtar LURË si objekt i rëndësishëm”. Për zbatimin e këtij vendimi u ngarkua Ministria e Brendshme, Ministria e Bujqësisë dhe njësitë e qeverisjes vendore. Ministria e Brendshme duhet të krijonte një strukturë të veçantë për parkun, të cilën nuk e krijoj dhe tashmë dihet se si është katandisur ky park.

Ndryshimet Klimatike në politikat dhe dokumentat dhe strategjike të vendit

Kombinati Metalurgjik, Elbasan / Kune Vain Lezhe 11/15 Shtator 2015 – Në kuadër të projektit “Rrugëtimi drejt Parisit – për integrimin e çështjeve të Ndryshimeve Klimatike në politikat dhe dokumentet strategjike të vendit” i zhvilluar nga programi SENiOR-A që mbështetet nga qeveria Suedeze, Zyra e REC Shqipëri, Instituti për Ruajtjen e Natyrës në Shqipëri organizoi në ambientet e Kombinatit Metalurgjik, Elbasan dhe në Kune Vain të Lezhës takimet e forumit teknik me shoqatat mjedisore të shoqërisë civile për angazhimin e tyre në integrimin e çështjeve të

ndryshimeve klimatike që lidhen me cilësinë e ajrit dhe reduktimin e emetimit të gazeve serrë.

Duke pranuar sfidën që paraqesin ndryshimet klimatike për ruajtjen dhe sigurimin e qëndrueshmërisë së zhvillimit të ekonomisë së vendit në të gjithë sektorët e saj, qeveria ka nisur të ngrejë ndërgjegjësimin ndaj problemeve të NK duke strukturuar kuadrin ligjor dhe institucional të saj si dhe duke marrë përgjegjësitë për zbatimin e këtij kuadri ligjor që të krijojë synime të qarta për angazhimin politik ndaj KKBNK në Konferencën e

Palëve (COP21) të Parisit që zhvillohet në dhjetor të 2015. Projekti parashikon krijimin e një forumi të shoqërisë civile për marrjen e një sërë mendimesh dhe aksionesh, ku të kombinohen kapacitetet teknike

dhe institucionale; masa konkrete të zbatimit të zbutjes / përshtatjes ndaj NK, si dhe masa të tjera në nivel politikash për integrimin e

tyre në strategjitë dhe planet zhvillimore të vendit.

Forumi teknik me temë “Cilësia e ajrit dhe reduktimi i emetimeve të gazeve serrë” do të synojë të japë një pasqyrë të problematikës, kuadrin ligjor dhe institucional aktual, si dhe orientimet për

përfshirjen dhe nxitjen e shoqërisë civile në identifikimin e angazhimeve kombëtare në përgjigje të detyrimeve të Konferencës së radhës të Palëve të Konventës Kuadër. Takimi do të fokusohet në evidentimin e informacionit që shoqëria civile ka për ndryshimet klimatike dhe kapacitetet teknike për t'u angazhuar në integrimin e saj në politikë-bërje në lidhje me hartimin dhe zbatimin e politikave dhe strategjive kombëtare për zbutjen/përshtatjen ndaj Ndryshimeve Klimatike.

Rivitalizimi i Ekomuzeumit të lumit Vjosa

Përmet, 22 Shtator 2015 - Shoqata Mjedisore Çajupi Gjirokaster në bashkëpunim me INCA dhe Rrjetin për Mbrojtjen e Natyrës zhvilluan aktivitetin "Rivitalizimi i Ekomuzeumit të lumit Vjosa". Aktiviteti u zhvillua në kuadër të programit SENiOR-A mbështetur nga qeveria Suedeze dhe REC Shqipëri.

Duke marrë shtysë nga problemet e shumta me të cilat po përballlet lumi Vjosa dhe mjedisi përreth tij, lidhur me humbjen e vlerave të biodiversitetit dhe përdorimin pa kriter të burimeve natyrore, takimi synonte të promovojë dhe rivitalizojë Ekomuzeumin e Lumit Vjosa si dhe vetë Rrjetin e Operatoreve të këtij Ekomuzeumi. Së bashku me

Vijon në faqe 4

Vijon nga faqe 3

operatorët lokale, specialistët dhe grupet e tjera të interesit do të punohet për të promovuar dhe ruajtur në mënyrë të qëndrueshme vlerat e trashëgimisë natyrore dhe kulturore që zona përreth lumit Vjosa zotëron si dhe të rrisim interesin për zhvillimin e turizmit dhe të sjellim në vëmendjen e çdo vizitori mundësinë e argetimit dhe kënaqësisë.

Në takim merrnin pjesë përfaqësues të pushtetit vendor, OJF mjedisore si dhe Rrjeti i Operatoreve të Ekomuzeumit.

Zagoria shpallet Park Natyror Rajonal

Zagori, Gjirokastrë, 25 Shtator 2015 - “Parku Natyror Rajonal Zagori” është në vazhden e shëmbujve më të rinj të “Parqeve Natyrore Rajonale” në vendin tonë që u shtohen Zonave të Mbrojtura. Është kjo përpjekja e parë për ti sjellë zonat e mbrojtura më afër komunitetit dhe autoriteteve vendore, duke kontribuar në mbrojtjen dhe shtimin e vlerave të natyrës e biodiversitetit në vend.

Me shpalljen e Zagorisë si Park Natyror Rajonal

synohet të promovohen, të mbrohen dhe zhvillohen më mirë vlerat e biodiversitetit, vlerat kulturore dhe shpirtërore që ka kjo zonë e njohur. Të rritet interesi për zhvillimin e turizmit, të investohet në këtë fushë; çdo vizitori vendas apo i huaj ti krijojë mundësinë e

argëtimit dhe kënaqësisë duke synuar në rritjen e të ardhurave dhe përmirësim të jetës së banorëve vendas.

Këshilli i Komunës Zagori, administrata dhe drejtuesit e saj, kanë kontribuar e dhënë mbështetje të plotë për shpalljen “Park Natyror Rajonal” të ekosistemit natyror të Zagorisë, nismë kjo e

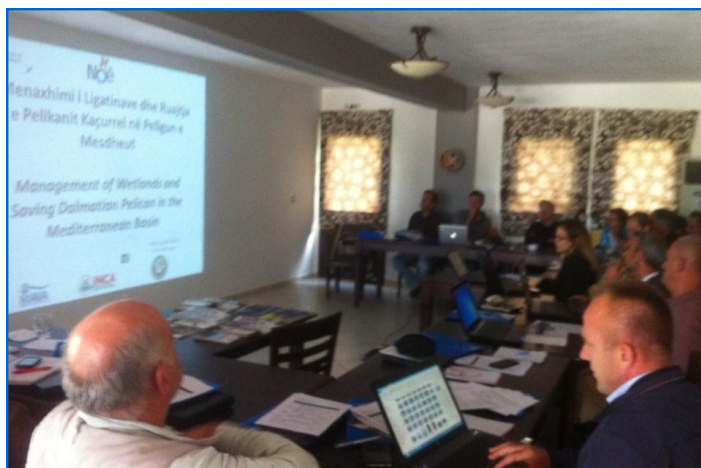
komunitetit, intelektualëve zagoritë dhe Shoqatës Mjedisore “ÇAJUPI” në kuadër të programit

SENIOR-A mbështetur nga Qeveria Suedezde dhe REC Shqipëri.

Aktivitete janë organizuar nga Shoqata Mjedisore Çajupi në bashkepunim me Inca Albania dhe Rrjetin për Mbrojtjen e Natyrës.

Menaxhimi i ligatinave dhe ruajtja e Pelikanit Kaçurrel

Prespë, 22-26 Shtator 2015 – U zhvillua në Prespë takimi i dytë në kuadër të programit “Menaxhimi i ligatinave dhe Ruajtja e Pelikanit Kaçurrel në pellgun e Mesdheut”, i organizuar nga Noe Conservation si drejtuese e programit në rajonin e Mesdheut. INCA në këtë aktivitet u përfaqësua nga stafi i saj i cili bëri edhe një prezantim të detajuar për të gjitha aktivitetet e realizuara deri tani dhe duke diskutuar për sfidat në të ardhmen.

Qëllimi kryesor i aktivitetit ishte për të ndarë dhe shkëmbyer mes partnerëve Shqiptarë, *Vijon në faqe 5*

Vijon nga faqe 4

Malazeze dhe Grekë eksperiencat dhe praktikat më të mira të ruajtjes së Pelikanit kaçurrel dhe menaxhimit të ligatinave në pellgun e Mesdheut, duke përfshirë shkëmbimin e eksperiencës midis autoriteteve menaxhuese, organizatave partnere, institucioneve ndërkombëtare (Noe, SPP, Pelikan SSG - IUCN WI, Tour du Valat dhe EURONATUR) etj. Objektivat e aktivitetit ishin marrja e informacionit në lidhje me zbatimin e programit në shkallë rajonale, informimi i të gjithë partnerëve të programit mbi aktivitetet e bëra që nga vizita e fundit të vitit 2014 dhe për të mësuar nga vështirësitë e hasura, për të marrë informacion në lidhje me gjendjen e popullsisë së Pelikanit Kaçurrel

dhe masat konservuese të tre parqeve kombëtare: Parku Kombëtar Kerkini, Parku Kombëtar Divjakë-Karavasta dhe Parkut Kombëtar të Liqenit të Shkodrës. Gjithashtu aktiviteti kishte për qëllim marrjen e përvojave të Shoqatës për Mbrojtjen e Prespës (SPP), Tour du Valat (TDV) dhe Pelikan SSG-IUCN WI në ruajtjen Pelikanit Kaçurrel në Parkun e Prespës (PP), Liqeni Kerkini dhe në shkallë ndërkombëtare.

Nga të pranishmit u vlerësua pozitivisht ecuria e zbatimit të programit në të tre zonat e projektit, me rezultate të prekshme që lidhen me numrin në rritje të Pelikanit si dhe me një menaxhim më të mirë të ekosistemeve.

Nga veprimtaria e Grupimit “Të Mbrojmë Lumenjtë”

Vijojnë takimet e Grupimit “Të Mbrojmë Lumenjtë”

Kukës, 17 Shtator 2015 - Në kuadër të nismës për moratoriumin për ndalimin e dhënies së licencave për HEC-e, INCA, Rrjeti për Mbrojtjen e Natyrës dhe Milieukontakt organizuan takim konsultativ me shoqatat mjedisore të rajonit të Veriut.

Nisma për moratoriumin ka nisur në Ditën Botërore të Ujit ku janë diskutuar gjerësisht problemet e menaxhimit të burimeve ujore. Theksi më i madh në këtë diskutim iu vu ndikimit të ndërtimit pa kriteret strategjike të HEC-eve në rrjedhat ujore të lumenjve dhe përrenjve duke hedhur idenë e hartimit të një kërkesë për moratorium për ndërprerjen e procesit të dhënies së koncesioneve për ndërtimin e tyre për një periudhë tre vjeçare. Qëllimi i kësaj ideje është ndalimi i ndërtimit pa kriteret të HEC-eve dhe përmirësimit gjatë kësaj kohe të kuadrit ligjor të menaxhimit të integruar të burimeve ujore duke

hartuar aktet nënligjore të nevojshme dhe duke forcuar pozitat e institucioneve qendrore dhe lokale në mënyrën e menaxhimit dhe dhënies së lejeve për përdorim dhe shfrytëzim të burimeve ujore.

Problemet e kuadrit ligjor të procesit të dhënies së licencave e në veçanti i studimeve të vlerësimit të ndikimit në mjedis të ndërtimit të HEC-eve në rrjedhat ujore të vendit janë bërë pjesë e një raporti të realizuar në kuadër të projektit DASHI i financuar nga WWF. Gjithashtu ndikimet social-ekonomike të ndërtimit të HEC-eve janë studiuar nëpërmjet një projekti i financuar nga REC Albania, grante për prioritetet e mjedisit në Shqipëri. Rezultatet e këtyre dy studimeve do të prezantohen në këtë takim si dhe do të merret nga pjesëmarrësit feedback për problemet, mundësitë e përmirësimeve si dhe propozime konkrete për kuadrin ligjor dhe monitorimin e zbatimit të tij, nëpërmjet përfshirjes së komunitetit dhe të shoqërisë civile në këto procese.

RRJETI PËR
MBROJTJEN
E NATYRËS

**NISMA PËR MORATORIUMIN PËR NDALIMIN E LICENCAVE
TË KONCENSIONEVE PËR HEC-e NË LUMENJTË E VENDIT TONË**

“TË MBROJTMË LUMENJTË”

Grupi Nismëtar i Shoqërisë Civile

EcoAlbania

QENDRA RAJONALE E MJEDISIT
Shqipëri

INSTITUTI I POLITIKAVE MJEDISORE
INSTITUTE FOR ENVIRONMENTAL POLICY

NJOFTIME

4 Tetor - Dita Botërore për mbrojtjen e kafshëve

5 Tetor - Dita Botërore e Habitaveve

16 Tetor - Dita Botërore e ushqimit

- 1 - *The European Topic Centre on Biological Diversity (ETC/BD) is seeking a " Biodiversity information Officer", for its office in Paris / <http://bd.eionet.europa.eu> / http://bd.eionet.europa.eu/publications/Biodiversity_information_Officer.pdf*
- 2 - Për të lexuar “*Ditari i Natyrës*” në vite...
http://www.inca-al.org/index.php?option=com_k2&view=itemlist&layout=category&task=category&id=15&Itemid=195&lang=sq

Udhëzime për të kontribuar në Ditarin e Natyrës

- Rrjeti i Organizatave për Mbrojtjen e Natyrës mirëpret artikuj të ndryshëm të cilët ju dëshironi ti publikoni në ditarin e saj elektronik. Artikujt duhet të jenë jo më shumë se 150 - 200 fjalë. Ju lutemi të merrni në konsideratë këtë kërkesë, pasi interesi për të shpërndarë artikuj, lajme apo njoftime të ndryshme përmes ditarit, mund të jetë i konsiderueshëm dhe ne do të përpiqemi për të siguruar hapësirë për të gjithë ju që dëshironi të kontribuoni. Redaksia mban të drejtën për të shkurtuar apo modifikuar (jo tjetërsuar) tekstin nëse do të jetë e nevojshme. Ju lutemi dërgoni një foto shoqëruese për artikullin tuaj dhe / ose web - link për referencë të mëtejshme. Faleminderit për marrjen në konsideratë të këtyre udhëzimeve!

- Ky botim është mundësuar nga një grant i dhënë nga Qendra Rajonale e Mjedisit (REC) Shqipëri përmes programit SENiOR-A. Ky publikim paraqet pikëpamjet e autorit/autorëve mbi këtë temë. Këto pikëpamje nuk janë adoptuar apo aprovuar nga REC Shqipëri dhe nuk duhet të shihen si qëndrime të tij apo të Ambasadës Suedeze në Shqipëri. REC Shqipëri nuk garanton saktësinë e të dhënave të këtij publikimi e nuk mban përgjegjësi për përdorimin e tij.

Botim i Rrjetit të Organizatave për Mbrojtjen e Natyrës / Redaksia: Ilirjan Qirjazi; Vilma Kadiu; Marinela Mitro

Rr. Islam Alla, Pall IVEA, Kati I, Tiranë; Tel/Fax: + 355 4 2231 437
www.inca-al.org; info@inca-al.org; www.facebook.com/inca.albania